

ABU AD-DARDAA'

Vilken klok man han var!

Medan Islams arméer avancerade segerrikt bodde det i Al-Madiinah en underbar filosof och vis man vars visdom flödade i hans blommande ljusa ord. Han sade ständigt till dem runt honom: "Ska jag berätta för er om de bästa av era gärningar som är mer givande och bättre än att invadera era fiender, skära av deras strupar och skära av era egna, och bättre än dirham och dinarer?" De som lyssnade sträckte på hals och skyndade att fråga honom: "Och vad är det, O Abu Ad-Dardaa'?" Abu Ad-Dardaa' återupptog sitt tal och hans ansikte lyste av trons och visdomens ljus: "Allahs åminnelse; Allahs åminnelse är det viktigaste i livet."

Den underbara vise mannen predikade varken en isolationistisk filosofi med sina egna ord. Han predikade inte negativism eller tillbakadragande från den nya religionens ansvar, som betraktar kamp som sin grundsten. Ja, Abu Ad-Dardaa' var inte den sortens man, utan snarare den man som finner sig i full levande tillvaro när han är ensam och kontemplerar i visdomens och skyddets helgedom, och han ägnade sitt liv åt sökandet efter sanning och visshet. Abu Ad-Dardaa', de stora dagarnas vise man (må Allah vara nöjd med honom), var en person som blickade mot sin Profet ﷺ, och som också trodde att denna tro, med sina plikter och förståelse, var den enda ideala vägen till sanningen.

Sålunda var han försjunken i sin tro, ägnade sig åt den och formade sitt liv strängt, klokt och allvarligt i enlighet med den. Han vandrade på den stigen tills han nådde sanningen och tog sin höga plats bland de sanningsenliga när han kommunicerade med sin Herre och reciterade denna vers: "Sannerligen är min bön och min hängivenhet, mitt liv och min död alla till GUDS ära, allvärldarnas Herre" (6:162).

Ja, Abu Ad-Dardaa's kamp mot och med sig själv slutade med uppnåendet av denna höga andliga ställning, fjärran överlägsenhet och personligt offer som fick honom att ägna hela sitt liv åt Allah, världarnas Härskare.

Låt oss nu närma oss helgonet och den vise mannen. Ser ni det ljus som strålar runt hans panna? Känner ni den goda doften som kommer från hans håll? Det är visdomens ljus och trons parfym. Tro och visdom har kommit lyckligen samman i denna man. Hans mor frågades om vad han gillade bäst; hon svarade: "Kontemplation och betraktande." Detta stämmer helt överens med Allahs ord i mer än en vers: "Tag er till vara, ni som har ögon att se!" (59:2).

När han manade sina bröder att kontempera och tänka sade han till dem: "En timmes kontemplation är bättre än en hel natts dyrkan." Dyrkan och kontemplation och sökandet efter sanningen överväldigade honom och hela hans liv.

På den dag han omfamnade Islam och gav sin trohet till Profeten ﷺ i denna ärorika religion var han en framgångsrik handlare i Al-Madiinah. Han tillbringade en del av sitt liv i handel innan han omfamnade Islam och innan Profeten ﷺ och muslimerna emigrerade till Al-Madiinah.

Han hade just omfamnat Islam en kort tid innan när... Men, låt honom fullfölja talet åt oss: Jag omfamnade Islam i Profetens ﷺ händer och jag var handlare. Jag ville kombinera handel och dyrkan, men de gick aldrig att förena. Jag övergav handeln och behöll dyrkan. Idag gläder det mig inte att sälja och köpa för att tjäna 300 dinarer om dagen, även om min affär är vid moskédörren. Jag kan inte säga att Allah förbjuder att sälja, men jag vill vara bland dem som varken handel eller köpslående kan avleda från Allahs åminnelse.

Ser ni hur han talar fullständigt och korrekt, medan visdom och sanning lyser igenom hans ord. Han skyndar sig innan vi frågar honom: "Förbjuder Allah handel, O Abu Ad-Dardaa'?" Han skyndar sig att sopa undan denna fråga från våra sinnen och hänvisar oss till det överlägsna mål han sökte

och för vilket han lämnade handeln, trots sin framgång som handlare. Han var en man på jakt efter andlig överlägsenhet och excellens och sökte den maximala grad av fulländning som är möjlig för människor. Han ville ha dyrkan som en stege som lyfter honom till den högsta nivån av godhet och nalkas det rätta i dess ära och sanningen i dess lysande ursprung. Om han hade velat att dyrkan enbart skulle vara plikter att utföra och förbud att undvika, hade han kunnat sköta både sin dyrkan och sin handel och sina gärningar.

Det finns många goda handlare, och det finns många goda och fromma personer som arbetar inom handel. Bland Allahs Profets ﷺ följeslagare fanns det män som varken handel eller köpslående kunde avleda från Allahs åminnelse. Men de arbetade hårt för att utveckla sin handel och sina pengar, med vilka de tjänade Islams sak och tillfredsställde muslimernas behov. Men dessa följeslagares metod minskar inte Abu Ad-Dardaa's metod, och hans metod minskar inte deras, då var och en är skapad för det han är lämpad för.

Och Abu Ad-Dardaa' kände att han var skapad för det han vigde sitt liv åt: excellens i sökandet efter sanningen genom att praktisera den yttersta formen av avhållsamhet i enlighet med den tro som han vägledades till av Allah, Hans Profet och Islam.

Kalla det mysticism om du vill, men det var mysticismen hos en man som hade gott om troendets skärpa, filosofens förmåga, krigarens erfarenhet och Profetens följeslagares rättslärdom. Detta gjorde hans mysticism till en levande rörelse i själens upprättande och inte bara skuggor av denna byggnad.

Ja, det var Abu Ad-Dardaa', Allahs Sändebuds ﷺ följeslagare och hans elev. Det var Abu Ad-Dardaa', helgonet och den vise mannen, en man som avvisade livet med båda sina händer, en man som isolerade sig tills han polerade och helgade sin själ och den blev en kär spegel så att visdom, rättighet och godhet reflekterades i den. Det gjorde Abu Ad-Dardaa' till en stor lärare och en rättskaffens vis man.

Vilka lyckliga personer är de som kommer och lyssnar på honom! Kom och sök hans visdom, O ni av förstånd. Låt oss börja med hans filosofi gentemot livet och dess fröjder och fåfängligheter. Han påverkades till djupet av sin själ av Profetens ord: "Litet och tillfredsställt är bättre än mycket och avlett." Allah den Allsmåktige sade: "Ve varje hånande smädare, förtalare, som samlar rikedom och räknar om den gång på gång;

och tror att hans rikedom ska göra honom odödlig!" (104:1-3).

Allahs Sändebud ﷺ sade: "Lämna livets bekymmer så långt som möjligt" och "Den som gör livet till sitt enda mål, Allah splittrar hans enhet och sätter fattigdom framför hans ögon. Den som gör Det Efterkommande till sitt enda mål, Allah sätter rikedomar i hans hjärta och låter varje gott skynda till honom."

Därför klagade han över dem som föll fångna i rikedomens ambition och sade: "Jag söker tillflykt hos Herren mot hjärtats splittring." Han tillfrågades: "Vad är hjärtats splittring, Abu Ad-Dardaa'?" Han svarade: "Det betyder att jag har pengar överallt." Han kallade folk att äga livet genom att vara utan det — det är det verkliga ägandet av det. Men att löpa efter dess ändlösa lockelser är den värsta sortens slaveri. Sedan sade han: "Den som inte kan vara utan livet är livlös."

Enligt hans mening är pengar enbart ett medel till ett milt tillfredsställande liv. Sålunda borde folk ta det på ett lagligt (halaal) sätt och tjäna det vänligt och milt och inte begära det girigt. Han sade: "Ät inte

något om det inte är gott, tjäna inga pengar om de inte är goda, ta inte något till ert hus om det inte är gott."

Han skrev till sina följeslagare: "Vidare, varje tillfällig sak ni äger i livet ägdes av någon annan före er, och kommer att ägas av en annan efter er, och ni har ingenting utom det ni erbjudit er själva.

"Ge företräde framför er till honom från vilken ni samlar pengar åt era söner att ärva, eftersom ni samlar pengar åt en av de två: antingen en god son som spenderar pengarna i lydnad till Allah, varvid han blir lycklig av vad ni tjänade och flyr från bekymmer; eller en olydande son som spenderar dem i synd och olydnad till Allah, och ni torteras då av det ni samlat åt honom. Anförtro deras uppehälle till Allahs välgörenhet och rädda er själva."

Hela livet från Abu Ad-Dardaa's synvinkel är blott ett lån. När Cypern erövrades och bytet fördes till Al-Madiinah, såg folk Abu Ad-Dardaa' gråta. Förvånade närmade de sig och Jubair Ibn Nufair sade till honom: "Varför gråter du på den dag då Allah stödde Islam och muslimerna?" Abu Ad-Dardaa' svarade med visdom och djup förståelse: "Ve dig, Jubair. Vilken trivial sak skapelserna är om de lämnar Allahs befallningar. Det var den bästa nationen, med herravälde, men den lämnade Allahs befallningar och kom därför till det ni ser." Ja, sålunda resonerade han att det snabba

sammanbrottet för folken i de erövrade länderna inför Islams arméer orsakades av bankrutten på sann andlighet som skyddat dem och förbundet dem med Allah. Därför fruktade han för muslimerna i de kommande dagarna när trons band skulle avta och banden till Allah, sanningen och godheten skulle mattas. Följaktligen skulle lånet tas från deras händer lika lätt som det hade lagts i deras händer förut.

Eftersom hela livet var blott ett lån i hans syn, var det också en bro till ett odödligt och mer magnifikt liv.

En gång kom hans följeslagare för att besöka honom när han var sjuk och fann honom sova på ett läderstycke. De sade till honom: "Om du vill, ska du ha bättre och bekvämare bäddkläder." Han svarade och pekade med sitt pekfinger och tittade med sina lysande ögon mot det fjärran: "Vårt hem är där. Till det samlar vi och till det återvänder vi. Vi reser till det och vi arbetar för det."

Denna syn på livet var inte bara en synpunkt utan också ett levnadssätt. Yaziid Ibn Mu'aawiyah ville gifta sig med hans dotter, Ad-Dardaa', men han avvisade honom och gifte bort henne med en fattig from muslim. Folk förundrades storligen av det beteendet men Abu Ad-Dardaa' lärde dem och sade: "Vad med Ad-Dardaa' om hon hade tjänare och prakt och blev bländad av palatsets dekorationer och nöjen? Vad skulle då hända med hennes religion?" Det var en vis man av upprätt moral och klart hjärta. Han avvisade allt som drog till sig hjärnan och fascinerade hjärtat och genom att göra så flydde han inte från lyckan utan flydde till den. Verklig lycka, i hans tro, var att äga livet, inte att ägas av det. Varje gång folkens behov begränsas av tillfredsställelse och upprätthet, inser de livets verklighet som en bro på vilken de korsar till permanensens, återkomstens och odödlighetens hem. Varje gång de gör så är deras andel av verklig lycka större och ymnig. Han sade också: "Det är inte bättre att ha mycket pengar och många söner, utan det är bättre att ha mycket tålmod, mycket kunskap och att tävla med folk i Allahs dyrkan."

Under Othmans (må Allah vara nöjd med honom) kalifat var Mu'aawiyah guvernör i Syrien och Abu Ad-Dardaa' gick med på att inta ställningen som domare i enlighet med kalifens önskan. Där i Syrien stod han strängt som ett exempel för alla dem som frestades av livets nöjen. Han började påminna dem om Profetens ﷺ metod, hans asketism och de tidiga rättfärdiga muslimernas och martyrernas.

Syrien vid den tiden var en urbaniserad region översvämmad med livets nöjen och bekvämligheter, och invånarna stördes mycket av denne person

som bittersöte deras liv med sina predikningar. Han samlade dem och stod bland dem och predikade: "O folk i Syrien, ni är bröder i religion, grannar i hem och stödjare mot era fiender. Men varför skäms ni inte? Ni tjänar det ni inte äter, och bygger det ni inte bor i, och hoppas på det ni inte kan uppnå. Folken innan er samlade varsamt och hoppades med tillförsikt och byggde stabilt, men deras samlingar blev fördärv, deras hopp blev villa och deras hem blev gravar.

De var 'Aads folk som fyllde regionen från Aden till Oman med rikedom och söner. Sedan ritades ett brett sarkastiskt leende på hans två läppar och han viftade med armen mot den häpna folkmassan och ropade sarkastiskt: "Vem köper arvet av 'Aads folk från mig för två dirham?"

Han var en brilliant, magnifik och lysande man. Hans visdom var trogen, hans känslor var fromma och hans logik var fullkomlig och försiktig. Ur hans synvinkel var dyrkan varken fåfänga eller stolthet utan en strävan efter gott och exponering för Allahs barmhärtighet och ständig åkallan som påminde människan om hennes svaghet och hennes Herres välgärning mot henne.

Han sade: "Sök det goda hela ert liv och utsätt er för Allahs barmhärtighet. Allah har en doft i Sin barmhärtighet som Han väljer att låta falla på dem Han behagar bland Sina tjänare. Be Allah dölja era brister och göra era hjärtan stadiga och fasta i bekymrets tider."

Denne vise man var alltid vaken för fåfängan i dyrkan, för vilken han varnade folk. Denna fåfänga får dem med svag tro att dyrka stolt och skryta om sin dyrkan för andra. Lyssna på honom säga: "En atoms vikt av välgörenhet från en from man är mycket bättre än ett bergs vikt av dyrkan från den skrytsamme." Han sade också: "Ladda inte folk med oönskade angelägenheter och ställ dem inte till svars som om du vore deras Herre. Vakta era egna själar. Den som söker reda på folks gärningar kommer att få sin sorg ökad."

Abu Ad-Dardaa' ville inte att dyrkaren, oavsett vilken rang han når i dyrkan, ska ställa folk till svars som om han vore Herren. Han borde prisa Allah för Hans försoning och hjälp genom bön, ädla känslor och goda avsikter för dem som inte kan uppnå sådan framgång. Känner ni någon bättre och klarare visdom än denne vise mans?

Hans följeslagare Abu Qalaabah berättar om honom: En dag passerade Abu Ad-Dardaa' förbi en man som begått en synd och folk förolämpade honom. Han förbjöd dem och sade: "Om ni fann honom i en grop, skulle ni

inte ta upp honom ur den?" De sade: "Jo." Han sade till dem: "Förolämpa honom inte. Prisa Allah för att Han skyddat er från ett sådant ont." De sade till honom: "Hatar du inte honom?" Han sade: "Nej, jag hatar hans gärning, och om han lämnar den, är han min broder."

Ja, kunskap var, i hans mening, förståelse, beteende, lärande, metod, idé och liv. Eftersom denna helgelse är de visas, finner vi honom hävda att läraren är lik studenten i välgörenhet, ersättning och ställning. Han ansåg att livets storhet berodde på godhet framför allt annat. Han sade: "Varför ser jag era lärda gå och era okunniga inget lära? Läraren och studenten av godhet är lika i ersättning och det finns godhet i de andra människorna utöver de två." Han sade också: "Folk är av tre typer: en lärd, en utbildad person och en vilde."

Som vi sett tidigare var kunskap inte skild från att följa Abu Ad-Dardaa's (må Allah vara nöjd med honom) visdom. Han sade: "Min själs största fruktan är att den ska säga till mig på Uppståndelsens dag, inför alla skapelserna: O ägare, visste du? och jag svarar: Ja. Den ska säga till mig: Vad gjorde du med det du visste?"

Han brukade respektera lärda och hedra dem mycket. Dessutom brukade han be Allah sägandes: "O Herre den Allsmäktige, jag tar min tillflykt till Dig mot de lärda hjärtanas förbannelse."

Det sades till honom: "Hur kan du förbannas av deras hjärtan?" Han sade: "Deras hjärtan hatar mig." Ser ni — han trodde att de lärda hatas är en outhärdlig förbannelse; därför bönföll han Allah att bevilja honom tillflykt.

Abu Ad-Dardaa's (må Allah vara nöjd med honom) visdom rekommenderade broderskap och etablerade mänskliga relationer på grundval av mänsklig natur i sig. Sålunda sade han: "Att förmana din broder är bättre än att förlora honom. Ge din broder råd och var öm med honom, men håll inte med hans girighet så att du inte ska bli som honom. I morgon kommer döden och du förlorar honom. Och hur kan du gråta över honom efter döden när du inte gav honom sin rätt medan han levde?"

Fruktan för Allah hos Hans tjänare är den starkaste och hårdaste grunden på vilken Abu Ad-Dardaa' etablerade de broderliga rättigheterna. Han (må Allah vara nöjd med honom) sade: "Jag hatar att begå orätt mot vem som helst men jag hatar ännu mer att förtrycka den person som söker tillflykt hos Allah, den Höge och den Store, för hjälp mot min orättvisa."

Abu Ad-Dardaa', vilken stor personlighet och lysande själ du är! Han

varnade folk mot villfarelse när de trodde att obeväpnade svaga människor var lätta byten i deras händer och makt. Han påminde dem om att dessa i sin svaghet har en destruktiv kraft när de vänder sig till Allah i sin oförmåga och lägger fram sin bön och den skam som folk riktat mot dem.

Det var Abu Ad-Dardaa', den vise mannen. Han var Abu Ad-Dardaa', asketen, dyrkaren, alltid sökandes Allah. När folk prisade hans fromhet och bad honom åkalla Allah för dem, svarade han ödmjukt: "Jag kan inte simma bra och jag fruktar att drunkna."

All din visdom, och du kan inte simma bra, O Abu Ad-Dardaa'? Men vilken häpnad — och du är uppfostrad av Profeten ﷺ, en student av Koranen, son av den tidiga Islam och följeslagare till Abu Bakr och Omar och resten av dessa män!